

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Dumineca.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Biserica

Domnului Nostru Isus Hristos.

(Urmare.)

Adunarea generală a Bisericii și Sinodul dela Nicea. *Sinoadele* (conciliile) *ecumenice* sau a toată lumea, cari alcătuiesc tot atâtea ședințe de mare praznic a catolicității, sunt adunările generale ale Episcopilor, convocate de Papa și presidate de El (de Papa) ori de vre-un delegat al său. — Ele reprezintă (inchipuesc) Biserica învățătoare.

Cei dintâi Sinod ecumenic a fost cel dela Nicea, convocat de Papa Sfântul Silvestru, în anul 325, pentru a osândi erezia lui Arie. — Din toate părțile lumii s'au adunat 318 episcopi, dintre cari mulți purtau în trupurile lor urmele ranelor suferite pentru credința creștinească în cele din urmă prigoniri.

Indată-ce s'au adunat sfinții Părinți ai Sinodului, au început cu toții a aduce mulțămită lui Dumnezeu pentru pacea dăruită Bisericii, și s'au rugat Spiritului Sfânt ca să lumineze toată lumea prin tr'înșii (episcopi) cari erau adevărații păzitori ai învățăturilor apostolești. — Până atunci nu mai văzuse lumea o adunare atât de venerabilă, vrednică de cinste; în o singură biserică se adunară toți aceia cari erau mai virtuoși, mai învățați și mai stimați în Azia, în Europa și în Africa. — Împăratul Constantin cel mare, a sporit strălucirea aceluia săbor, venind și el la Nicea — din orașul Nicomedia — unde petrecea. — Ziua satorită pentru ședința publică și solemnă (de praznic) era 19 Iunie 325. — Împăratul a voit ca sfinții Părinți să se adune în curtea împărătească, cu o anumită paradă de strălucire — ce se cuvenea Bisericii, slobozită din robie — și scutită de

marele Împărat stăpân al lumii. — În sala cea mai mare a palatului din Nicea s'au orânduit să se așeze de două părți lungi și-ruri de bănci, pentru toate persoanele, cari trebuiau să iea parte la Săbor. În mijlocul salei se ridică un tron (scaun) bogat împodobit, pe care se așeză cartea Sfințelor Scripturi, care inchipuiă pe Spiritul Sfânt — care le dictase, iar acum le tâlcuia prin mijlocirea Păstorilor, cărora li se făgăduise ajutorința Spiritului Sfânt până le sfârșitul lumii. —

Împăratul nu a vrut să iea parte ca judecător la aceea adunare, el prin credința sa vie și smerită a mărturisit și a spus limpede că nu are nici o putere în astfel de judecăți. — Cu mare greu l'au putut înduplecă să șeadă și el pe un mic scaun în mijloc, în o margine a salei, care scaun se deosebia de celelalte numai prin bogăția materiei din care era făcut, fiindcă era de aur. —

La intrarea Împăratului în sală, i s'a dat cinstea cuvenită unui împărat, sculându-se în picioare toți sfinții Părinți cu o tăcere respectuoasă și arătând o cucernică bucurie. — Împăratul intră fără pază de soldați, ci era însoțit numai de unii diregători ai săi, cari erau creștini. — Era atunci numai de 50 de ani, frumuseța feții sale — îi păzise toate darurile tinereții. — Împăratul avea o înfățișare măreață, nobilă și dulce, ochi foarte vioi, un trup așa de bine făcut și mlădios, încât mai frumos nu se putea vedea, o ținută maiestoașă, o statură înaltă, așa încât se ridică peste cei ce-l înconjurau. — Toate acestea făceau să creadă cel ce privea pe împăratul — că el ar fi capul acelei mărețe și număroase adunări. — Haina sa împărătească strălucia de aur și de pietrii scumpe. — Dar el stătea între Părinți cu

ochii modest plecați la pământ, cu umilință și cu cucerie creștinească. — Sosind la locul său, a stat în picioare, și nu a vrut să șadă, decât numai după ce l-au rugat la această sfinții Părinți; apoi după ce a sezut el, a rânduit să șadă toți Părinții adunați la Săbor. —

Sfinții Părinți osândiră erezia lui Ariu, au adaus hotărîrea lor — la simbolul de credință, și au statorit regulamente disciplinari pentru menținerea bunei rânduieli și a bunelor moravuri în întreagă Biserica. —

Și fiindcă nu era de ajuns a publica hotărîrile sfinților Părinți, împăratul a ajutat cu vaza și puterea sa ca să se ducă întru împlinire (să se execute) decretele sau hotărîrile lor. — A poruncit să se scrie în toate țările — epistole de învățătură, în cari arată judecata Săborului ca o hotărîre dumnezească, pe urma căreia — nu mai era nevoie a se cerceta, ci toți trebuiau să creadă și să asculte. —

Ce este un Papă. Sf. Leon. Sfântul Leo cel Mare, Papa dela Roma, a cărmuit Biserica lui Isus Hristos pe la jumătatea veacului al cincilea. — Și-a început înalta sa slujbă de mare Păstor cu rugăciuni cucernice, ca bunul Dumnezeu să-i dea darul, să poarte sarcina, ce i-a pus-o pe umeri. — Apoi a pornit războiul împotriva ereziei, și convocă în anul 451 Saborul ecumenic dela Calcedon, în care 630 Episcopi au osândit greșelile lui Eufihe, care tăgăduia cele două firi sau naturi în Isus Hristos: cea dumnezească și cea omenească. —

Păstoria Sfântului Leon a fost turburată de tot felul de nefericiri și mizerii: dar acest mare Papă era rânduit de Dumnezeu să lecuiască, și să vindece toate. — Atila, regele Hunilor, sălbatec și barbar luptător, care se numia zbiciul lui Dumnezeu, după trei ani de asediu, năvălind a aprins și a șters de pe fața pământului cetatea Aquileia, înaintă tot mai tare în Italia, omorînd și aprinzând tot ce i se împotriva armatelor sale. — Planul lui era să ajungă până la Roma, să se instăpânească asupra acestui oraș, să-l prădeze și să-l nimicească, ca să se facă domn peste toată Italia.

Papa voind să scape și să depărteze aceasta nefericire — ce amenința Italia, Biserica și civilizațiunea, plecă dela Roma, și ieși înaintea lui Atila, acolo unde râul Mincio — după ce a trecut prin Mantua, se varsă în

Po. — Acolo îmbrăcat în hainele sale de Papă, și în fața întreg Senatului din Roma, care venise și el să se întreprună la acel crudel cucernitor, și vorbi cu atâta vrednicie și putere de convingere, încât nu a mers mai departe, ci s'a întors în Panonia, Ungaria de azi. — Toată lumea s'a mirat și uimit de acest fapt, că adecă Atila s'a închinat înaintea unui Papă fără arme, și pe urma cuvintelor lui — se retrage din ținuturile cucerite. — Barbarul rege a spus, că în vreme ce Papa Leon îi grăia, văzu doi bătrâni cinstiți stând lângă dânsul, ținând în mâni niște sabii îngrozitoare, și amenințându-l cu moarte, dacă nu ascultă de Sfântul Papă. — S'a crezut tot mereu, că acei doi bătrâni au fost sfinții Apostoli Petru și Pavel, apărătorii Romei și ai Bisericii lui Isus Hristos. —

Puțin după aceea Genseric, regele Vandalilor, instăpânindu-se asupra Africei, trecu în Italia cu o armată puternică, amenințând Roma cu o pustiire și mai înfiorătoare decât aceea de care abia scăpase. — Papa știa că Genseric, fiind eretic arian era cu totul plin de ură împotriva episcopilor din Africa; cu toate acestea s'a hotărît ca un bun Păstor, să se mai expună odată pentru turma sa, și să meargă și înaintea acestui barbar ca să-l induplece la cruțare. — Genseric, ca și Atila, simți și el stăpânirea cea mare a sfântului Leon, și deși nu se opri cu armata lui, și-a împlânzit purtarea sa crudelă: la rugămintea sfântului Papa nu s'a vărsat sângele Romanilor, au fost respectate Bisericile și lucrurile sfinte, și biruitorii se îndestuliră să pună mâinile pe bogățiile, ce le aflau prin cetăți. —

Sfântul Leon după ce și-a petrecut toată viața întru apărarea Bisericii deeretici, și Italia de năvălirea barbarilor; după ce a îmbogățit creștinătatea cu scrierile sale prea frumoase, câștigându-și prin vredniciile sale supra numele de *Leon cel mare*, și cărmuind Scaunul Apostolic vreme de 21 ani, a murit în pacea Domnului în 11 April 446. —

Biserica noastră răsăriteană încă prăznuște pomenirea acestui mare Papă — în tot anul — în ziua de 18 Februarie —: Amintirea cuviosului Părintelui nostru Leon Papa Romei. —

(Va urma.)

Din Catehism.

58. Cine a venit mai întâi la Iisus ca să se închine lui ?

Mai întâi au venit niște păstori cu frica lui Dumnezeu, cari se aflau aproape cu turmele lor, după aceea trei bărbați foarte înțelepți filosofii dela răsărit.

De și dumnezeescul prunc s'a născuț mântuirea tuturor, mai întâiu totuși nu s'a arătat la cei bogăți la oameni trufași și îngâmfăți, fără la niște păstori simpli, săraci, cari în fața lumii sunt trecuți cu vedere nu sunt băgați în seamă deloc.

Filosofii, magii dela răsărit au fost cei dintâi dintre popoarele păgâne, cari au recunoscut pe Mântuitorul lumii și s'au închinat lui.

În persoana acestor trei împărași s'a descoperit tuturor popoarelor din lumea întreagă, cari au zăcut în umbra morții, prin filosofii aceștia toate popoarele au fost chemate la aceeaș credință, ca să formeze, prin Iisus Hristos un singur popor.

(Va urma.)

Martirii fără limbă.

La anul 484 d. Hr. Hunnerich regele Vandalilor a vrut să impună cu dela sila locuitorilor creștini din orașul Tipaza un episcop arian. Acești locuitori credincioși n'au voit să primească un atare episcop, care tăgăduia dumnezeirea lui Hristos. După ce toate mijloacele silnice s'au adevărit neputincioase pentru de a putea îndupleca pe locuitorii creștini să primească pe acel episcop, regele Hunnerich a poruncit, ca toți aceia, cari nu vreau să-i implinească dorința, să fie pedepsiți în mod infricoșat. Li s'a tăiat limba din rădăcină. Trei sute a fost numărul acelor, cari au fost supuși acestei pedepse îngrozitoare.

Dar Dumnezeu a pre mărit pe acești mucenici credincioși. Ei și după ce li s'au tăiat limbile, au putut să

vorbească și mai departe deplin și la înțelesul tuturor, vestind cu mare în-suflețire că Hristos este Dumnezeu adevărat de o ființă cu Tatăl.

Dintre cei pironiți, la vr'o șese zeci inși s'au refugiat în Constantinopol, unde locuitorii orașului zilnic i-au văzut și auzit vorbind. Despre faptul acestei minunii mărturisesc mai mulți scriitori contemporani. Astfel Victor de Vitensa, care descriind aceasta întâmplare, între altele spune următoarele: „Care nu crede aceasta, să meargă la Constantinopol, unde va găsi pe ipodiatonul Reparatus, unul dintre cei ce au fost lipsiți de limbă, care fără a avea limbă, vorbește bine și la înțeles, din care cauză are parte de mare cinste în curtea împăratului Zeno.” Filosoful Enea de Gaza, care pe vremea refugierii în Constantinopol a celor șeszeci, era chiar în acest oraș, scrie astfel despre ei: „Eu am văzut cu ochii mei pe acești martiri și cu urechile mele i-am auzit grăind și m'am mirat, cum poate să fie graful lor atât de limpede și articulat. Nevrând să dau crezământ urechilor mele, m'am folosit de văzul ochilor mei și deschizându-le gurile, am aflat limbile lor tăiate din rădăcină. Mult m'am mirat nu numai că puteau să vorbească, dar mai cu seamă de aceea, că au putut să trăiască.” Marellin, cancelarul împăratului Iustinian adevărește, că între cei mutilați era și un tiner mut din naștere, care după ce i s'a tăiat limba, a început să vorbească bine și la înțeles.

A apărut cea mai ieftină carte de rugăciuni pentru pruncii școlari sub titlul: „*Inchinăciunile Creștinului*” Prețul 4 Lei. Se poate comanda la Librăria Asociațiunii maramureșene în Sighet (Piața Unirii 25).

S. Marea Martiră Anastasia Romană — 29 Octomvrie. — Aceasta sfântă fecioară a viețuit pe timpul împăratului Valerian (250—259) într'o mănăstire de Călugărițe. De origine a fost romană. Fiind și dânsa prinsă și mărturisind a fi creștină a fost supusă la cea mai grozavă tortură. A fost legată de un stâlp, palmuită, arsă cu foc, apoi i-s'au scos unghiile, i-s'au sfărmat dinții, i-s'au tăiat mâinile și picioarele, i-s'a scos limba și în urmă i-s'a tăiat capul. Un bărbat cu numele **Ciril** văzând durerile Sfintei, i-a întins apă de beut, pentru care faptă și dânsul a fost torturat și ucis. Biserica îl numără și pe dânsul între sfinții sei.

Aceasta Sf. Anastasia se numește bătrâna, ca să se deosebească de Sf. Anastasia mântuitoarea de venin, a cărei amintire se face în ziua de 22 decemvrie.

Scrisoarea enciclică a sfântului părinte Papa Piu XI. despre adevărata unire religioasă îndreptată către Patriarhi, Primați, Arhiepiscopi, Episcopi și alți Ordinari locali, care în întreaga lume a produs o adâncă impresiune, a apărut în broșură separată cu o precuvântare (Scurtă lămurire) a Preasf. Ep. Mihail Robu al Iașilor și cu un adaus de Rugăciune către Maica Sfântă pentru a obține prin mijlocirea ei întoarcerea bisericilor despărțite la unitatea credinței.

O mică cârticică este aceasta și ar fi de dorit să se găsească în casele tuturor cărturarilor fie de ori ce condițiune. Prețul 4 Lei. Se poate procura la Librăria Asociațiunii Sighet.

Asociațiunea pentru cultura poporului român din Maramureș sub numire de
„Biblioteca populară creștină din Maramureș”

până în prezent a scos de sub tipar următoarele cărți de mult folos:

- No. 1. „Marele dar al credinții.” de Părintele dela Bistrița Prețul 6 Lei
- No. 2. „Mărturisirea sau Spovedania” de P. d. B. Prețul 6 Lei
- No. 3. „Duminecile dela Paști până la Rusali” de P. de sub Munte. Preț 6 Lei
- No. 4. „Datorințele Părinților față de copiii lor” de P. d. B. Prețul 6 Lei
- No. 5. „Duminecile după Rusali până la ziua Crucii” Prelucrare de P. de sub Munți Prețul 6 Lei
- No. 6. „Dumnezeu și Preasfânta Treime” Prelucrare de P. d. B. Prețul 6 Lei
- No. 7. „Porunca a șaptea alui Dumnezeu” să nu furi. Prelucrare de P. d. B. Prețul 4 Lei
- No. 8. „Duminecile după ziua Crucii până la Crăciun de Păr. sub M. Pr. 8 Lei
- No. 9. „Duminecile după Crăciun până la Paști” Prelucrare de Păr. de sub Munte. Prețul 10 Lei.
- No. 10. „Datorințele mamelor față de prunci.” Prelucrare de P. d. Bistrița. Preț. 4 Lei

CUMPĂRAȚI

„NOUL TESTAMENT”

tradus și tâlcuit de păr. dr. Bălan

la LIBRĂRIA ASOCIAȚIUNI SIGHET

Piața Unirii No. 25.

Calendar săptămânal.

28 Octomvrie — 3 Noemvrie 1928.

28. Dumineca VII. d. Înălț. Sf. Cruci (Luca 8, 41.) M. Ferenție.

29. Luni. M. Anastasia.

30. Marți M. Zenovie.

31. Mercuri. Ap. Eustahie.

1. Joi. Cosma și Damian.

2. Vineri. M. Anchindiu † 330 d. Hr.

3. Sâmbătă. M. Achepsima.